

WYKORZYSTANIE

DROGI

W S P O S Ó B S Z C Z E G Ó L N Y

podinsp. Robert Makowski

Naczelnik Wydziału Ruchu Drogowego
Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku

W ostatnich latach w Polsce zauważalny jest bardzo duży wzrost imprez odbywających się na drogach publicznych. Z sukcesem zorganizowanych zostało bardzo wiele ważnych imprez, szczególnie o charakterze sportowym, jak np. międzynarodowe wyścigi samochodowe, maratony czy biegi uliczne, które pozwalają ludziom uczestniczyć we współzawodnictwie, relaksować się oraz przeżywać i wyrażać swoje emocje. Niezależnie od tego, corocznie organizowanych jest również wiele mniejszych wydarzeń o charakterze lokalnym, które także cieszą się zainteresowaniem. Oprócz zawodów sportowych do imprez odbywających się na drogach publicznych można zaliczyć również wszelkiego rodzaju przejazdy, pochody, parady czy wydarzenia o charakterze państwowym, odbywające się na drogach publicznych, np. obchody świąt narodowych, lokalne uroczystości, wydarzenia kulturalne, w trakcie których bezpieczeństwo ich uczestników jest nie mniej ważne.

Organizacja szeroko rozumianych imprez odbywających się na drogach oznacza szereg skoordynowanych działań wymagających kompleksowego podejścia do tego problemu zarówno w fazie planowania, realizacji, jak i ich zakończenia. Przepisy regulujące tę materię zostały określone w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym¹, zwanej dalej p.r.d., w Oddziale 5 oznaczonym jako „Wykorzystanie dróg w sposób szczególny”. W treści art. 65 p.r.d. ustawodawca wskazał, że

zawody sportowe, rajdy, wyścigi, przewóz osób kolejką turystyczną i inne imprezy, które powodują utrudnienia w ruchu lub wymagają korzystania z drogi w sposób szczególny, mogą się odbywać pod warunkiem zapewnienia bezpieczeństwa porządku podczas trwania imprezy oraz uzyskania zezwolenia na jej przeprowadzenie. Już z treści tego przepisu jasno wynika, że każde przedsięwzięcie, które może zakłócić ruch odbywający się na drogach publicznych lub którego organizacją będzie od-

WYKORZYSTANIE DROGI W SPOSÓB SZCZEGÓLNY

mienna w zakresie przyjętych uregulowań dotyczących sposobu poruszania się na nich przez uczestników ruchu drogowego, będzie wymagało zezwolenia odpowiedniego organu, jakim jest organ zarządzający ruchem.

Organizatorem imprezy odbywającej się na drodze mogą być osoby fizyczne, prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które zgodnie z treścią art. 65a p.r.d. są obowiązane zapewnić bezpieczeństwo osobom obecnym na imprezie oraz porządek podczas jej trwania. W tym kontekście na organizatorze spoczywa ważne zadanie stworzenia odpowiednich warunków gwarantujących właściwy przebieg imprezy, które zgodnie z treścią art. 65a ust. 2 p.r.d. będą polegać na zapewnieniu:

- 1) spełnienia wymagań określonych w szczególności w przepisach prawa budowlanego, przepisach sanitarnych, przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska;
- 2) wyróżniającej się elementami ubioru służby porządkowej i informacyjnej;
- 3) pomocy medycznej i przedmedycznej, dostosowanej do liczby uczestników imprezy, a także odpowiedniego zaplecza higieniczno-sanitarnego;
- 4) dróg ewakuacyjnych oraz dróg umożliwiających dojazd służb ratowniczych i Policji, Straży Granicznej oraz Żandarmerii Wojskowej;
- 5) warunków zorganizowania łączności między podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy;
- 6) sprzętu ratowniczego i gaśniczego oraz środków gaśniczych niezbędnych do zabezpieczenia działań ratowniczo-gaśniczych;
- 7) w razie potrzeby pomieszczenia dla służb kierujących zabezpieczeniem imprezy;
- 8) środków technicznych niezbędnych do zabezpieczenia imprezy, a w szczególności:
  - a) znaków lub tablic ostrzegawczych i informacyjnych,
  - b) lin, taśm lub wstęp służących do oznaczenia trasy lub miejsca imprezy,
  - c) barier, płotków lub przegród służących do odgradzania miejsca imprezy.

Dodatkowo, na podstawie art. 65a ust. 3 p.r.d., organizator imprezy jest obowiązany:

- 1) uzgodnić z organami zarządzającymi ruchem na drogach przebieg trasy, na której ma się odbyć impreza;
- 2) współdziałać z Policją oraz, jeżeli impreza odbywa się w strefie nadgranicznej albo na drogach przebiegających przez tereny lub przyległych do terenów będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej lub na drogach przyległych do tych terenów, odpowiednio ze Strażą Graniczną lub Żandarmerią Wojskową:
  - a) uzgadniając przebieg trasy lub miejsce imprezy,
  - b) stosując polecenia dotyczące prawidłowego zabezpieczenia imprezy,
  - c) dokonując wspólnego objazdu trasy lub miejsca imprezy;
- 3) sporządzić plan określający sposoby zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas imprezy na terenie poszczególnych województw, obejmujący:

- a) listę osób wchodzących w skład służby porządkowej, ich rozmieszczenie oraz elementy ubioru wyróżniające te osoby,
  - b) pisemną instrukcję określającą zadania służb porządkowych, opracowaną w uzgodnieniu z Policją,
  - c) rodzaj i ilość środków technicznych, o których mowa w ust. 2 pkt 8, oraz miejsce ich rozlokowania,
  - d) rodzaje, zakres i sposób zabezpieczenia ratowniczego imprezy, w uzgodnieniu z właściwym komendantem powiatowym Państwowej Straży Pożarnej oraz innymi służbami ratowniczymi, w tym z właściwym dysponentem jednostki w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym,
  - e) sposób oznaczenia miejsc niebezpiecznych dla uczestników imprezy,
  - f) oznakowanie pojazdów uczestniczących w imprezie i towarzyszących tej imprezie,
  - g) rodzaje zezwoleń umożliwiających poruszanie się osób lub pojazdów w miejscach wyłączonych z ruchu publicznego,
  - h) organizację łączności bezprzewodowej między organizatorem imprezy a Policją w trakcie trwania imprezy,
  - i) sposób informowania o ograniczeniach w ruchu drogowym wynikających z przebiegu imprezy – przed imprezą i w trakcie jej trwania,
  - j) przebieg trasy imprezy oraz dróg umożliwiających dojazd do poszczególnych etapów imprezy, po których będą poruszać się samochody osobowe przeznaczone do zawodów sportowych biorące udział w imprezie;
- 4) opracować regulamin oraz program imprezy;
  - 5) ustalić z Policją oraz, jeżeli impreza odbywa się w strefie nadgranicznej albo na drogach przebiegających przez tereny lub przyległych do terenów będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, odpowiednio ze Strażą Graniczną lub Żandarmerią Wojskową terminy wspólnych spotkań organizowanych w celu uzgodnienia spraw związanych z zabezpieczeniem imprezy;
  - 6) zapewnić realizację planu, o którym mowa w pkt 3;
  - 7) uzgodnić z zarządcą drogi obszar wykorzystania pasa drogowego oraz sposób i termin przywrócenia go do stanu poprzedniego;
  - 7a) uzyskać zgodę zarządcy drogi na udział w imprezie pojazdów samochodowych wyposażonych w opony z umieszczonymi w nich na trwałe elementami przeciwślizgowymi;
  - 8) powiadomić przedsiębiorstwa komunikacji publicznej o przewidywanym czasie występowania utrudnień w ruchu drogowym;
  - 9) na polecenie organu zarządzającego ruchem na drodze opracować projekt organizacji ruchu w uzgodnieniu z Policją;
  - 10) udzielić dokładnych informacji dotyczących imprezy, na żądanie Policji lub innych podmiotów wymienionych w pkt 1, 2, 7 i 8, a także wojewody właściwego ze względu na miejsce odbywania się imprezy, jeżeli

są one niezbędne do realizacji ich zadań w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego;

- 11) przekazywać do wiadomości publicznej informacje o utrudnieniach w ruchu wynikających z planowanej imprezy.

Procedura uzyskiwania zgody od właściwego organu na przeprowadzenie imprezy odbywającej się na drodze publicznej określona została w art. 65b p.r.d. Zezwolenie wydaje w drodze decyzji administracyjnej, na pisemny wniosek organizatora imprezy złożony co najmniej na 30 dni przed planowym terminem jej rozpoczęcia, organ zarządzający ruchem na drodze, na której odbywa się impreza, z tym że jeżeli impreza odbywa się na drogach podległych kilku organom – organem właściwym jest:

- 1) w przypadku dróg różnych kategorii – organ zarządzający ruchem na drodze wyższej kategorii;
- 2) w przypadku dróg tej samej kategorii – organ właściwy ze względu na miejsce rozpoczęcia imprezy.

Równoległe w tym samym terminie organizator imprezy ma obowiązek przesłać kopię wniosku wraz z wymaganymi dokumentami do:

- 1) właściwego ze względu na miejsce rozpoczęcia imprezy komendanta wojewódzkiego Policji, a także
- 2) komendanta oddziału Straży Granicznej – jeżeli impreza odbywa się w strefie nadgranicznej, lub
- 3) komendanta jednostki Żandarmerii Wojskowej – jeżeli impreza jest przeprowadzana na drogach przebiegających lub przyległych do terenów będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej.

Organizator imprezy odbywającej się na drodze publicznej, składając wniosek, powinien w nim określić:

- 1) imię, nazwisko lub nazwę oraz adres zamieszkania lub siedzibę organizatora imprezy;
- 2) rodzaj i nazwę imprezy;
- 3) informację o miejscu i dacie rozpoczęcia, przebiegu oraz zakończenia imprezy;
- 4) informację o przewidywanej liczbie uczestników imprezy;
- 5) wykaz osób reprezentujących organizatora w sprawach zabezpieczenia trasy lub miejsca imprezy na terenie poszczególnych województw;
- 6) podpis organizatora lub jego przedstawiciela.

Równocześnie do złożonego wniosku powinien być dołączony:

- 1) szczegółowy regulamin imprezy, określający w szczególności zasady zachowania uczestników imprezy istotne dla bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 2) wykaz osób odpowiedzialnych za prawidłowy przebieg i zabezpieczenie imprezy na terenie poszczególnych województw oraz w miejscach rozpoczęcia i zakończenia każdego odcinka, a także w miejscach wymagających szczególnego zabezpieczenia;
- 3) program imprezy ze szczegółowym opisem trasy i podaniem odległości między poszczególnymi jej odcinkami oraz określony w minutach i kilometrach program przejazdu lub przejścia uczestników przez poszczególne miejscowości i granice województw;
- 4) plan zabezpieczenia trasy lub miejsca określony w art. 65a ust. 3 pkt 3;

- 5) zobowiązanie organizatora do przywrócenia do poprzedniego stanu pasa drogowego na trasie przejazdu, przejścia lub miejsca pobytu uczestników imprezy, a w przypadku uszkodzenia pasa drogowego lub urządzeń drogowych będącego następstwem imprezy – do ich bezzwłocznego naprawienia lub pokrycia kosztów tych napraw;
- 6) pisemną zgodę właściciela lasu na przeprowadzenie imprezy w razie przeprowadzania jej na terenach leśnych.

Organ zarządzający ruchem, na którego terenie odbywa się impreza, z uwzględnieniem właściwości miejscowej, wydaje zezwolenie po:

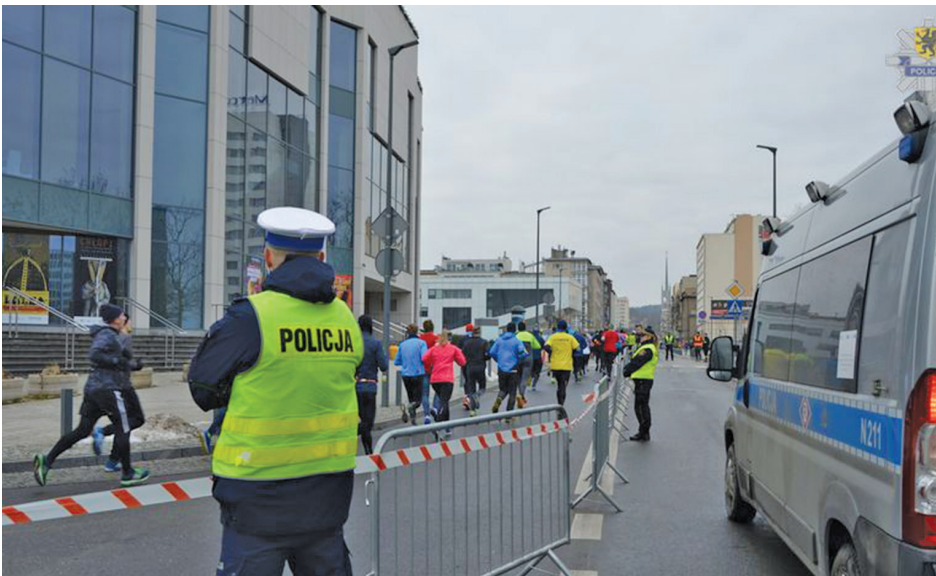
- 1) zasięgnięciu opinii właściwego ze względu na miejsce imprezy komendanta wojewódzkiego Policji, a w przypadku imprezy odbywającej się na drogach w strefie nadgranicznej albo na drogach przebiegających lub przyległych do terenów będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej – odpowiednio właściwego komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta jednostki Żandarmerii Wojskowej; opinię doręcza się organowi, który o nią wystąpił, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia;
- 2) uzgodnieniu zakresu ograniczenia ruchu i wynikających stąd warunków przeprowadzenia imprezy z organami zarządzającymi ruchem na drogach, na których ma się odbyć impreza.

W ramach opiniowania przez Policję zaproponowanych rozwiązań organizacyjnych w aspekcie ilości zaplanowanych sił własnych organizatora, szczególnie ważny jest art. 65h ust. 3 p.r.d. określający, iż do imprez odbywających się w ramach wykorzystania drogi w sposób szczególny nie stosuje się przepisów o bezpieczeństwie imprez masowych, z wyłączeniem przepisów regulujących organizację oraz uprawnienia służb porządkowych. Jak wskazano w stanowisku Policyjnego Centrum Informacyjnego Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie (pismo z dnia 6 listopada 2019 r. sygn. PCI-6/19), istotne jest to w kontekście zabezpieczenia właściwej ilości służb własnych organizatora z uwagi na liczbę uczestników imprezy. Prawo o ruchu drogowym nie definiuje jednoznacznie pojęcia „uczestnik imprezy”. Definicja ta nie jest ujęta również w ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych². Niemniej jednak należy zwrócić uwagę na inne zbieżne definicje „uczestnika”, np. uczestnik ruchu drogowego, którym zgodnie z p.r.d. jest pieszy, kierujący, a także inne osoby przebywające w pojeździe lub na pojeździe znajdującym się na drodze, czy też uczestnik postępowania w myśl art. 510 § 1 ustawy z dnia 17 lipca 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego³. Zgodnie z treścią tego ostatniego przepisu jest nim każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania, może on wziąć udział w każdym etapie sprawy aż do zakończenia postępowania w drugiej instancji. Z definicji zawartej w słowniku PWN uczestnik to: „ten, kto uczestniczy w czymś, bierze w czymś czynny udział, współdziała w jakiejś akcji (zwykle osoba, rządziej grupa, państwo, instytucja); uczestnik wyprawy, kongresu, zjazdu”⁴.

Z wyżej wymienionych określeń nie wynika wprost, czy uczestnikiem imprezy jest zawodnik biorący udział w za-

WYKORZYSTANIE DROGI W SPOSÓB SZCZEGÓLNY

Fot. 1. XXVI Bieg Tura w Człuchowie. Źródło: www.pomorska.policja.gov.pl.Fot. 2. Bieg Urodzinowy Gdynia 2018. Źródło: www.pomorska.policja.gov.pl.Fot. 3. Bieg Urodzinowy Gdynia 2018. Źródło: www.pomorska.policja.gov.pl.

wodach, czy też osoba, która obserwuje lub przygląda się tym zawodom. Niemniej jednak po analizie przytoczonych określeń „uczestnika” można byłoby wywnioskować, że każda osoba przebywająca na terenie imprezy jest uczestnikiem. W tym miejscu można nadmienić, iż osobę, która znajduje się wśród publiczności zgromadzonej poza miejscami wyznaczonymi przez organizatora, należałoby traktować jako „inną osobę”. Pojęcie takie zostało określone w opracowaniu Jacka Wiercińskiego pt. *Rajd samochodowy a przepisy ruchu drogowego* – „Paragraf na Drodze” 2008, nr 10, s. 72. Tak więc pojęcie „inne osoby” z reguły oznacza osoby stanowiące publiczność obserwującą rajd. Najczęściej chodzi o osoby znajdujące się w miejscach widowiskowo atrakcyjnych, które też zarazem są miejscami niebezpiecznymi – takimi, które organizator rajdu powinien ze względów bezpieczeństwa skutecznie wyłączyć z obecności osób postronnych. W treści art. 65a ust. 1 p.r.d. ustawodawca zobowiązuje organizatora imprezy do zapewnienia bezpieczeństwa osobom obecnym na imprezie. W związku z powyższym ustawodawca nałożył przytoczony obowiązek na organizatora w celu zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim osobom obecnym na imprezie bez znaczenia, w jakim charakterze się znajdują.

Również organizator imprezy, zgodnie z art. 65a ust. 2 pkt 2 p.r.d., jest obowiązany zapewnić wyróżniającą się elementami ubioru służbę porządkową i informacyjną. Natomiast zgodnie z przytoczonym wcześniej art. 65h ust. 3 p.r.d. nie stosuje się przepisów o bezpieczeństwie imprez masowych, z wyłączeniem przepisów regulujących organizację oraz uprawnienia służb porządkowych. W tym miejscu należy stwierdzić, że tylko pojęcie służby porządkowej zawarte w p.r.d. jest tożsame z definicją określoną w art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych. Jeśli chodzi o służbę informacyjną, którą ma obowiązek zapewnić organizator imprezy w myśl art. 65a

ust. 2 pkt 2 p.r.d., to z treści art. 65h ust. 3 p.r.d. wynika jednoznacznie, że nie stosuje się do tej służby przepisów ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, wobec czego należy uznać, że służba informacyjna podlega bezpośrednio organizatorowi imprezy. Konstrukcja wyżej przytoczonych przepisów w zakresie definicji „służby informacyjnej” zawartej w p.r.d. nie koreluje z definicją służby porządkowej, o której mowa w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych. W związku z powyższym trzeba stwierdzić, że tylko służby porządkowe powinny spełniać wymogi wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie wymogów, jakie powinni spełniać kierownik do spraw bezpieczeństwa, służby porządkowe i służby informacyjne⁵. Ponadto organizator imprezy jest obowiązany do sporządzenia planu określającego sposoby zapewnienia bezpieczeństwa i porządku podczas imprezy, obejmującego m.in. listę osób wchodzących w skład służby porządkowej, ich rozmieszczenie, elementy ubioru wyróżniające te osoby oraz pisemną instrukcję określającą zadania służb porządkowych, opracowaną w uzgodnieniu z Policją. Mając na względzie powyższą regulację, należy wnioskować, że służba informacyjna podlega bezpośrednio organizatorowi imprezy, na którym spoczywa obowiązek zorganizowania takiej służby. Natomiast służba porządkowa w myśl ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych podlega kierownikowi do spraw bezpieczeństwa. Obowiązek zapewnienia tych służb spoczywa na organizatorze imprezy i bez znaczenia jest, jaka to impreza, jeśli jest organizowana na podstawie przepisów o wykorzystaniu drogi w sposób szczególny (art. 65 p.r.d.).

W ramach organizacji imprezy organizatorzy niejednokrotnie wspierają się wolontariuszami, co w kontekście powyższych uregulowań wskazuje, że ustawodawca nie uwzględnił, aby do zabezpieczenia imprezy mogły być zaangażowane takie osoby. Jednak jak wynika z art. 42 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działaniu pożytku publicznego i o wolontariacie⁶, wolontariusze mogą wykonywać świadczenia na rzecz wskazanych podmiotów, natomiast zgodnie z art. 43 ww. ustawy wolontariusz powinien posiadać kwalifikacje i spełniać wymagania odpowiednie do rodzaju i zakresu wykonywanych świadczeń, jeżeli obowiązek posiadania takich kwalifikacji i spełniania stosownych wymagań wynika z odrębnych przepisów. Dlatego nie ma formalnych przeciwwskazań do tego, żeby angażować wolontariuszy do zabezpieczenia imprez, niemniej jednak taka osoba powinna posiadać odpowiednie uprawnienia i status w zależności od zleconych zadań, tj. dotyczących służby porządkowej lub służby informacyjnej.

Jako imprezy wymagające wykorzystania drogi w sposób szczególny traktuje się organizację przejazdów osób kolejką turystyczną. Zgodnie z treścią art. 2 pkt 49a p.r.d. kolejką turystyczną jest zespół pojazdów składający się z ciągnika rolniczego, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 25 km/h, albo pojazdu wolnobieżnego oraz przyczepy (przyczep) dostosowanej do przewozu osób, wykorzystywanych w ramach prowadzonej działalności w zakresie świadczenia usług turystycznych. Stosownie do treści art. 65j p.r.d. stosuje się przepisy

Oddziału 5 z wyłączeniem przepisów, gdzie organizator przedsięwzięcia w takim przypadku ograniczony jest tylko do zapewnienia wymagań poprzez spełnienie obowiązków wynikających z prawa budowlanego, przepisów sanitarnych, przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska. Dodatkowo organizator imprezy w ramach przejazdu kolejką turystyczną jest obowiązany uzgodnić z organem zarządzającym ruchem przebieg trasy, na której ma się odbyć impreza, a także współdziałać z Policją oraz w określonych przypadkach odpowiednio ze Strażą Graniczną lub Żandarmerią Wojskową poprzez:

- a) uzgadnianie przebiegu trasy lub miejsca imprezy,
  - b) stosowanie poleceń dotyczących prawidłowego zabezpieczenia imprezy,
  - c) dokonanie wspólnego objazdu trasy lub miejsca imprezy.
- Proces planowania rozwiązań organizacyjnych oraz dokonanych uzgodnień z innymi podmiotami musi mieć odzwierciedlenie w przygotowanej dokumentacji, którą składa się wraz z wnioskiem do organu zarządzającego ruchem. Prowadzone w tym względzie postępowanie administracyjne kończy się decyzją o wydaniu lub odmowie wydania zezwolenia na odbycie imprezy, co najmniej na 7 dni przed planowanym terminem jej rozpoczęcia. W przypadku wydanej zgody przebieg i zabezpieczenie danej imprezy powinny odbywać się zgodnie z ustaleniami określonymi w przedstawionej i pozytywnie zaopiniowanej dokumentacji. Jednakże mając na względzie bezpieczeństwo uczestników imprezy i osób postronnych, ustawodawca w art. 65c p.r.d. zawarł przesłanki odmowy wydania zezwolenia na odbycie imprezy, tj.:

- 1) jeżeli organizator nie spełnia warunków określonych w art. 65a ust. 2 i 3;
- 2) jeżeli pomimo spełnienia warunków określonych w art. 65a ust. 2 i 3:
  - a) istnieje niebezpieczeństwo zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia wielkiej wartości,
  - b) impreza zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, a nie ma możliwości zorganizowania objazdów niepowodujących istotnego zwiększenia kosztów ponoszonych przez uczestników ruchu drogowego.

W przypadku wydania przez właściwy organ pozytywnej decyzji dotyczącej możliwości odbycia się imprezy w ramach wykorzystania drogi w sposób szczególny, to również na Policji, jako organie kontroli ruchu drogowego, ciążyą określone obowiązki polegające na zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku. Zadania z tym związane są określone w art. 65a ust. 4 p.r.d., zgodnie z którym bezpieczeństwo i porządek podczas imprez zapewnia Policja:

- 1) w czasie przygotowywania imprezy – opracowując własny plan zabezpieczenia imprezy;
- 2) w czasie trwania imprezy:
  - a) wystawiając posterunki kierowania ruchem i blokady ruchu,
  - b) pilotując, w razie potrzeby, przejazd lub przejście uczestników imprezy,
  - c) organizując objazdy wynikające z przeprowadzonej imprezy na drodze;
- 3) po zakończeniu imprezy – przywracając płynność ruchu na drodze.

WYKORZYSTANIE DROGI W SPOSÓB SZCZEGÓLNY

W przypadku gdy przebieg imprezy jest odmienny od założeń organizacyjnych uzgodnionych z organem zarządzającym ruchem, ustawodawca w art. 65g p.r.d. pozostawił również w kompetencji organu kontroli ruchu drogowego możliwość przerwania imprezy, jeżeli:

- 1) miejsce, trasa lub czas jej trwania nie są zgodne z warunkami określonymi w zezwoleniu;
- 2) istnieje niebezpieczeństwo zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia wielkiej wartości;
- 3) jej przebieg powoduje zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Natomiast bezwzględny obowiązek organu kontroli ruchu drogowego jest przerwanie imprezy, jeżeli odbywa się ona bez zezwolenia. W tym przypadku organizator naraża się na sankcję wynikającą z art. 97 Kodeksu wykroczeń⁷ (k.w.) w związku z art. 65 ust. 1 p.r.d. W zależności od przebiegu nielegalnej imprezy organizator może dodatkowo być pociągnięty do odpowiedzialności wynikającej z innych przepisów, takich jak np. art. 90 k.w. (tamowanie lub utrudnianie ruchu), art. 85 k.w. (samowolne ustawianie, niszczenie, uszkodzanie znaków) czy też art. 86 k.w. (zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym). Również organ zarządzający ruchem na danej drodze może w przypadku stwierdzenia zajęcia pasa drogowego bez odpowiedniego zezwolenia ustalić w ramach postępowania wyjaśniającego okoliczności jego zajęcia. Po przeprowadzeniu czynności właściwy miejscowo organ zarządzający drogą, na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁸ oraz ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych⁹, wszczyna postępowanie administracyjne w sprawie zajęcia pasa drogowego bez zezwolenia. Podstawą dla wszczęcia postępowania, wynikającą z ustawy o drogach publicznych jest przepis art. 40 ust. 12 oraz art. 29a. W decyzji organ informuje o wymierzonej karze pieniężnej za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia zarządcy drogi.

Należy pamiętać, że spod przepisów w zakresie wykorzystania drogi w sposób szczególnie wyłączony są procesje, pielgrzymki i inne imprezy o charakterze religijnym, które odbywają się na drogach na zasadach określonych w niżej wymienionych aktach prawnych:

- 1) ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1966);
- 2) ustawie z dnia 4 lipca 1991 r. o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 544);
- 3) ustawie z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2616);
- 4) ustawie z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Chrześcijan Baptystów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1874);
- 5) ustawie z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 85);
- 6) ustawie z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Polskokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 51);

- 7) ustawie z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 47);
- 8) ustawie z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 8);
- 9) ustawie z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Zielonoświątkowego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 13).

Regulacje w zakresie wykorzystania drogi w sposób szczególnie również nie dotyczą konduktów pogrzebowych, które poruszają się po drogach stosownie do miejscowego zwyczaju.

Organizacja imprez odbywających się na drogach publicznych w ramach wykorzystania ich w sposób szczególnie jest ogromnym wyzwaniem dla organizatorów oraz innych podmiotów odpowiedzialnych za szeroko rozumiane bezpieczeństwo uczestników. Różnorodność przedsięwzięć odbywających się na drogach przekłada się bowiem wprost na różnorodny charakter zagrożeń, jakie mogą im towarzyszyć. Dlatego też ich organizacja i zabezpieczenie zarówno od organizatora, jak i od zaangażowanych służb wymagają opracowania, a następnie wdrożenia właściwych procedur oraz rozwiązań, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony życia, zdrowia, a także mienia uczestników i osób postronnych.

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1251.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 616.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.

⁴ *Uniwersalny słownik języka polskiego*, red. S. Dubisz, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003, s. 201.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1739.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 571, z późn. zm.

⁷ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 572.

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 320.

Summary

Special use of the road

The author of this article, Head of the Road Traffic Department of the Provincial Police Headquarters in Gdańsk, based on his knowledge and professional experience, draws attention to the large increase in the number of events taking place on public roads in Poland recently and the impact of such events on road traffic safety. He discusses the issue of organizing events on public roads, emphasizing that it requires well-coordinated activities and a comprehensive approach. He refers to the provisions of the Road Traffic Act, regulating this issue, analysing in detail the obligations of the organizers of such events, especially in the context of ensuring safety and order during the events and obtaining permits to conduct them, as well as cooperation with the police and other services.

Tłumaczenie: Beata Peplowska